

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 202 Захист і карантин рослин
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ
«22» квітня 2019 року
(Протокол № 11)

Голова Вченої ради

Ректор
академік НААН України [підпис] В.І.Ладика

Освітньо-професійна програма введена в дію з
«01» березня 2019р.

Ректор
академік НААН України [підпис] В.І.Ладика
(наказ № 11 від «22» 05 2019р.)

Суми 2019

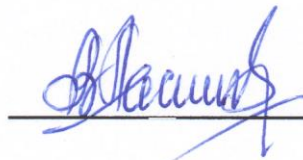
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми зі спеціальності 202 «Захист і
карантин рослин»
Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський)

Проектна група у складі:

Голова проектної групи,

д.с.-г.н., професор, завідувач

кафедри захисту рослин

В.А.Власенко

Члени проектної групи:

д.с.-г.н., професор кафедри

рослинництва

О.Г.Жатов

к.с.-г.н., доцент кафедри захисту

рослин

В.М.Деменко

к.б.н., доцент кафедри захисту

рослин

Т.І.Рожкова

I. ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», кваліфікація: бакалавр з захисту і карантину рослин розроблена проектною групою у складі:

Власенко Володимир Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту рослин;

Жатов Олексій Гнатович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва;

Деменко Віктор Михайлович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри захисту рослин;

Рожкова Тетяна Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри захисту рослин.

Рецензії-відгуки на ОП:

В.о. директора Сумської філії державної установи
«Держгрунтоохорона»

Прокопенко С.М.

Начальника управління фітосанітарної безпеки Головного
управління Держпродспоживслужби в Сумській області

Голінач О. Л.

Здобувача першого рівня вищої освіти, четвертого року
навчання

Бурикіной Т.М.

**1. Профіль освітньо-професійної програми
зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин»
Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський)**

II. Загальна інформація	
<i>Повна назва вищого навчального закладу</i>	Сумський національний аграрний університет
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Бакалавр Бакалавр із захисту і карантину рослин
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» освітній ступінь «бакалавр»
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію, виданий Міністерством освіти і науки України, наказ №1565Л від 19.12.2016 р. Термін дії – до 01.07.2022 року
<i>Цикл/рівень</i>	НРК України – рівень 6, FQ - ENEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
<i>Передумови</i>	Вимоги до попередньої освіти: <ul style="list-style-type: none"> •на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років – 240 кредитів ЄКТС •на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років –180-240 кредитів ЄКТС; •для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ВНЗ має право скорочувати обсяг освітньої програми. Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.
<i>Мова викладання</i>	Державна (українська)
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 01.07.2022 року
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	sau.sumy.ua
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців із захисту і карантину рослин, здатних до	

високопрофесійного вирішення виробничих питань рентабельного і екологічно безпечного захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних культур, лісових насаджень тощо від шкідливих організмів.

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область:	
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Фахова освіта за спеціальністю «Захист і карантин рослин». Формування фахівця, здатного розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі захисту і карантину рослин.</p> <p><i>Ключові слова: захист рослин, карантин рослин, фітосанітарний моніторинг, ґрунт, рослини, шкідники, збудники хвороб рослин, бур'яни, пестициди, біопрепарати.</i></p>
Особливості програми	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності за спеціальністю захист і карантин рослин і застосовувати теоретичні знання та методи фітосанітарного моніторингу, огляду, аналізу, експертизи, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <ul style="list-style-type: none"> Програма передбачає широку діяльність у сфері захисту і карантину рослин, наукові і соціально-економічні принципи, що лежать в основі сільського господарства; Програма базується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності сфери захисту і карантину рослин, проблеми застосування різноманітних технологій засобів захисту рослин від шкідливих організмів, раціональне використання пестицидів, традиційні та інноваційні підходи до їх вирішення, рішення технологічних проблем; Теоретичні і практичні знання з ентомології, фітопатології, гербології, акарології, родентології, фітогельмінтології, зокрема особливостей біології, екології, ареалів шкідливих і корисних видів комах, кліщів, гризунів, бур'янів, квіткових паразитів, фітонематод, хвороб рослин (грибних, бактеріальних, вірусних та інших), а також основ заходів захисту фітоценозів від шкідливих організмів.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Фахівець здатний виконувати професійну роботу, зазначену в чинній редакції Національного класифікатора України та/або Класифікатор професій ДК 003:2010 International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)): 3212 Інспектора із захисту рослин; 3449 Державного інспектора з карантину рослин 3211 Лаборант (біологічні дослідження) 2212.3 Агроном, та професіонал споріднених професій та інші сфери діяльності за фахом https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text
Подальше навчання	Продовження навчання для здобуття другого (магістерського) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основні підходи, методи та технології, передбачені програмою: комплексний підхід до організації навчання, передбачає поєднання студентсько-центрованого навчання, самонавчання, проблемноорієнтованого навчання, навчання на основі лабораторної практики, навчання через виробничу практику, з поширеним використанням комп'ютерних технологій. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, семінарів, практичних занять в малих групах, лабораторних робіт, самостійного навчання на основі підручників та конспектів, консультацій з викладачами, підготовки до комплексного державного іспиту.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано») системами. Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. <ul style="list-style-type: none"> • накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль; • письмові, усні екзамени, тестування, есе,

	презентації, складання професійно-виконавської програми, залік з виробничої практики, курсова робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з захисту і карантину рослин або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, з використанням теорій і методів біології та аграрних наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою, здатність до роботи в іншомовному середовищі. 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності. 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку. 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 10. Здатність працювати в команді. 11. Здатність працювати в міжнародному контексті. 12. Навички здійснення безпечної діяльності. 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності	1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та

спеціальності (ФК)

бур'янів за сучасними принципами і методами.

2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

10. Здатність організовувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог.

1. Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.
2. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку господарств сільськогосподарського призначення усіх форм власності та використовувати в професійній діяльності фахівця з захисту і карантину рослин
3. Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин».
4. Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин.
5. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.
7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.
8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин.
9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.
10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.
11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.
12. Дотримуватися вимог охорони праці, оцінювати небезпечні ситуації, які виникають під час виконання робіт із захисту рослин.
13. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.
14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.
15. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
16. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає ліцензійним умовам: професорсько-викладацький склад на 100% з науковими ступенями та працює за основним місцем роботи
Матеріально-технічне забезпечення	Навчально-науково-виробнича база у вигляді демонстраційно-навчальних, дослідних і виробничих насаджень, проектних майданчиків, комп'ютерних класів, спеціалізованих лабораторій, тематичних кабінетів, комп'ютерних класів мультимедійного обладнання, наукової, навчальної, методичної літератури та посібників для студентів.

	Навчальний процес включає виїзні практичні заняття студентів у спеціалізовані підприємства різних форм власності, навчальні та виробничі практики.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Визначені та легітимізовані у відповідних документах. Відповідає ліцензійним умовам: наявні комп'ютерні класи, оснащені мультимедійним обладнанням, розроблені навчально-методичні комплекси дисциплін за навчальним планом, доступ до джерел Internet, авторських розробок професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди про академічну мобільність між вищими навчальними закладами України
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну мобільність з країнами Євросоюзу, США
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе на загальних умовах із додатковою мовною підготовкою.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1.Обов'язкові компоненти ОП			
I. Цикл дисциплін загальної підготовки			
ОК 1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4,0	залік, іспит
ОК 2.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6,0	залік, іспит
ОК 3.	Історія та культура України	5,0	іспит
ОК 4.	Філософія	3,5	іспит
ОК 5.	Правознавство	3,0	залік
ОК 6.	Фізичне виховання	4,0	залік
ОК 7.	Ботаніка	6,0	залік, іспит
ОК 8.	Вища математика (за фаховим спрямуванням)	3,0	залік
ОК 9.	Інформатика та обчислювальна техніка	3,0	залік
ОК 10.	Біофізика	3,0	залік
ОК 11.	Неорганічна та основи аналітичної хімії	3,5	іспит
ОК 12.	Фізична, колоїдна та органічна хімія	3,0	залік
ОК 13.	Фізіологія рослин з основами біохімії	3,5	іспит
ОК 14.	Екологія з основами радіобіології	4,0	іспит
ОК 15.	Генетика	3,5	іспит
I. Цикл дисциплін професійної підготовки			

ОК 16.	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	4,0	іспит
ОК 17.	Агрометеорологія	4,0	іспит
ОК 18.	Механізація, електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва	5,5	залік, іспит
ОК 19.	Герботологія	5,5	іспит, к.р.
ОК 20.	Ґрунтознавство з основами геології	3,5	д/залік
ОК 21.	Агрозоологія	3,5	іспит
ОК 22.	Землеробство	4,0	д/залік
ОК 23.	Хімічний захист рослин (фітофармакологія) з основами токсикології	5,0	іспит, к.р.
ОК 24.	Агрохімія	3,5	іспит
ОК 25.	Рослинництво з основами кормовиробництва	4,5	іспит
ОК 26.	Основи біологічного захисту рослин від шкідників	3,5	іспит
ОК 27.	Загальна ентомологія	7,0	залік, іспит
ОК 28.	Загальна фітопатологія	7,0	залік, іспит
ОК 29.	Прогноз розвитку хвороб сільськогосподарських культур	3,0	д/залік, к.р.
ОК 30.	Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур	3,5	іспит
ОК 31.	Загальна мікологія	3,5	іспит
ОК 32.	Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва	4,5	іспит
ОК 33.	Імунітет рослин	3,5	іспит
ОК 34.	Економіка виробничих процесів у рослинництві	4,5	іспит
ОК 35.	Сільськогосподарська ентомологія	7,0	залік, іспит
ОК 36.	Сільськогосподарська фітопатологія	7,0	залік, іспит
ОК 37.	Основи карантину рослин	4,0	іспит
ОК 38.	Психологія	3,0	залік
Всього обов'язкові навчальні дисципліни		162	
2. Вибіркові компоненти ОП (дисципліни вільного вибору здобувача)			
ВК 1.	Дисципліна 1	3,0	залік
ВК 2.	Дисципліна 2	3,0	залік
ВК 3.	Дисципліна 3	4,5	іспит
ВК 4.	Дисципліна 4	4,5	іспит
ВК 5.	Дисципліна 5	4,0	іспит
ВК 6.	Дисципліна 6	3,0	залік
ВК 7.	Дисципліна 7	3,0	залік
ВК 8.	Дисципліна 8	3,5	іспит
ВК 9.	Дисципліна 9	3,0	залік
ВК 10.	Дисципліна 10	3,0	залік
ВК 11.	Дисципліна 11	3,0	залік
ВК 12.	Дисципліна 12	3,0	залік
ВК 13.	Дисципліна 13	3,0	залік
ВК 14.	Дисципліна 14	3,0	залік
ВК 15.	Дисципліна 15	4,5	іспит
ВК 16.	Дисципліна 16	3,0	залік
ВК 17.	Дисципліна 17	3,0	залік
ВК 18.	Дисципліна 18	3,0	залік
Всього вибіркові навчальні дисципліни		60,0	
ОК 39.	<i>Навчальна практика</i>	6,0	залік
ОК 40.	<i>Виробнича практика</i>	8,0	д/залік

ОК. 41	<i>Державна атестація: виконання і захист Кваліфікаційної роботи та атестаційний іспит</i>	4,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240,0	

**Перелік вибіркової компоненти (ВК) освітньо-професійної програми
першого рівня вищої освіти «Захист і карантин рослин»**

№ з/п	Вибіркові компоненти ОПП
1	Загальна мікробіологія
2	Політологія
3	Нематоди
4	Кліщі
5	Загальна вірусологія
6	Селекція і насінництво польових культур
7	Основи наукових досліджень в захисті рослин
8	Плодівництво
9	Стандартизація та управління якістю продукції рослинництва
10	Проектування технологічних процесів у системі захисту рослин
11	Основи біотехнології в захисті рослин
12	Овочівництво
13	Хвороби декоративних і квіткових рослин
14	Хвороби полезахисних лісових смуг
15	Антагоністи мікроорганізмів у захисті рослин від хвороб
16	Захист декоративних і квіткових рослин від шкідників
17	Захист полезахисних лісових смуг від шкідників
18	Біологічний захист сільськогосподарських культур від бур'янів
19	Родентологія
20	Акарологія
21	Хвороби лікарських рослин
22	Захист лікарських рослин від шкідників
23	Теоретичні основи біометоду
24	Сільськогосподарська мікробіологія
25	Методи огляду та експертизи під карантинного матеріалу
26	Зовнішній та внутрішній карантин
27	Карантинні організми
28	Знезараження підкарантинної продукції
29	Фітосанітарне право та міжнародне співробітництво з карантину рослин
30	Хвороби істівних грибів
31	Захист істівних грибів від шкідників
32	Фітосанітарний моніторинг і прогноз чисельності шкідників сільськогосподарських культур
33	Генетичний метод у захисті рослин
34	Фізіологія та патологія комах
35	Екологія комах

3. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

1 курс	2 курс	3 курс	4 курс
I семестр	III семестр	V семестр	VII семестр
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Українська мова (за професійним спрямуванням)	Агрохімія	Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва
Історія та культура України	Філософія	Рослинництво з основами кормовиробництва	Імунітет рослин
Фізичне виховання	Фізичне виховання	Загальна ентомологія	Економіка виробничих процесів у рослинництві
Ботаніка	Фізіологія рослин з основами біохімії	Загальна фітопатологія	Сільськогосподарськ а ентомологія
Інформатика та обчислювальна техніка	Гербологія	ВК 6	Сільськогосподарськ а фітопатологія
Неорганічна та основи аналітичної хімії	Ґрунтознавство з основами геології	ВК 7	ВК 13
Правознавство	Агрозоологія	ВК 8	ВК 14
Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	Механізація, електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва	ВК 9	
	ВК 1	ВК 10	
II семестр	IV семестр	VI семестр	VIII семестр
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Українська мова (за професійним спрямуванням)	Прогноз розвитку хвороб сільськогосподарських культур	Сільськогосподарськ а ентомологія
Фізичне виховання	Фізичне виховання	Загальна фітопатологія	Сільськогосподарськ а фітопатологія
Ботаніка	Фізична, колоїдна та органічна хімія	Загальна ентомологія	Основи карантину рослин
Біофізика	Землеробство	Основи біологічного захисту рослин від шкідників	Психологія
Вища математика (за фаховим спрямуванням)	Хімічний захист рослин (фітофармакологія) з основами токсикології	Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур	ВК 15
Екологія з основами радіобіології	ВК 2	Загальна мікологія	ВК 16
Генетика	ВК 3	ВК 11	ВК 17
Агрометеорологія	ВК 4	ВК 12	ВК 18
Механізація, електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва	ВК 5		
Навчальна практика	Навчальна практика	Виробнича практика	Атестація

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками задач діяльності, передбачених даною освітньо-професійною програмою та рівня сформованості здатностей і компетентностей вирішувати задачі діяльності, які можуть виникнути.

Нормативна форма атестації встановлюється стандартом вищої освіти.

Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня – бакалавр	Атестація здійснюється у формі: публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	перевірка роботи на плагіат; попередній захист кваліфікаційної роботи; розміщення роботи на сайті або у репозитарію університету; захист здійснюється на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.
Вимоги до публічного захисту	атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання, визначених стандартом та освітньою програмою закладу вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту впродовж трьох років після закінчення університету.

Екзаменаційна комісія повинна перевірити ступінь науково-теоретичної та практичної підготовки випускників, прийняти рішення щодо присвоєння їм освітнього ступеня «Бакалавр», кваліфікації бакалавр із «Захисту і карантину рослин» за результатами захисту кваліфікаційної роботи, а також на основі аналізу успішності вирішення випускниками професійних завдань, передбачених освітньою-професійною програмою, внести пропозиції щодо поліпшення якості навчання.

5. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України про ліцензування видів господарської діяльності від 02.03.2015 № 222-VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
5. Наказ МОН України від 19.02.2015 №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
6. Наказ МОН України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
7. Наказ МОН України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»
8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ». – Київ : 2010.
9. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).

**Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи):**

**доктор сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри захисту рослин**

В.А.Власенко

Матриця відповідності визначених ОПІ компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	- історію філософії та її сучасні проблеми; - філософські проблеми цивілізації та культури.	- використовувати знання для аналізу, узагальнення та пояснення явищ сучасного буття; - володіти методологією пізнання.	Застосування філософських принципів та понять під час розв'язання конкретних науково-практичних завдань.	Обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію відповідно до отриманої інформації. Формувати та висловлювати власну думку.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	- особливості біології, морфології та екології шкідливих організмів; - фізіологічні показники у процесі життєдіяльності шкідливих організмів.	- розвиток, розмноження, поширення, фенологію шкідливих організмів; - оцінювати фізіологію шкідливих організмів.	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з фахівцями інших галузей.	Особиста відповідальність за висвітлення основних відомостей про біологію, екологію, морфологію, фізіологію і поширення шкідливих організмів тощо.
3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	- професійно орієнтовані теоретичні та практичні матеріали щодо захисту та карантину рослин, що формують їх специфіку в Україні.	- оцінювати фітосанітарну ситуацію з метою забезпечення ефективності заходів захисту та карантину рослин; - аналізувати завдання професійної діяльності із захисту і карантину рослин.	Висловлювати думку для успішного розв'язання проблем і завдань у захисті та карантині рослин.	Використовувати допоміжну, додаткову і спеціальну літературу, необхідну для вдосконалення володіння знаннями із захисту і карантину рослин.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	- законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення;	- володіти офіційно-діловим, науковим, розмовним стилями української мови для забезпечення	Використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних	Висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.

	- тенденції розвитку української мови; - засоби забезпечення статусу престижності української мови.	професійного спілкування.	намірів під час професійної та соціально-побутової взаємодії.	Удосконалювати мовленнєву компетентність.
5. Здатність спілкуватися іноземною мовою, здатність до роботи в іншомовному середовищі.	- професійно орієнтований лексико-граматичний матеріал, що його використовують у різних мовних ситуаціях; - розмовні штампи ділового етикету й мовної поведінки - професійні терміни й поняття; - латинські назви збудників хвороб рослин, шкідників, бур'янів, корисних мікроорганізмів, ентомофагів тощо.	- володіти лексичним мінімумом з англійської мови; - вести бесіду-діалог загального характеру; - користуватися правилами мовного етикету; - проводити аналітичне опрацювання іншомовних джерел з метою отримання професійної інформації; - працювати з довідковою літературою та словниками; - використовувати латинську термінологію в практичній роботі у назвах збудників хвороб рослин, шкідників, бур'янів, корисних мікроорганізмів, ентомофагів тощо.	Використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів. Висловлювання думки для успішного розв'язування проблем і завдань у професійній діяльності. Міжнародне термінологічне порозуміння між фахівцями.	Використовувати лексикографічні джерела (словники) та іншу допоміжну довідникову літературу, необхідну для самостійного вдосконалення володіння англійською мовою. Розуміти та конструювати фітосанітарні терміни.
6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій для професійної діяльності.	- сучасні інформаційні технології; - способи одержання наукової та професійної інформації.	- порядковувати, оцінювати, класифікувати одержану інформацію; - узагальнювати одержану інформацію, готувати рекомендації щодо подальшого її використання.	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації щодо фітосанітарного стану в Україні	Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної фітосанітарної інформації.

7. Здатність вчитися оволодівати сучасними знаннями та пошуку.	і- сучасні принципи і методи розробки прогнозів; - способи спостереження за розвитком шкідливих організмів.	і- оцінювати фітосанітарний стан агроценозів; - аналізувати природні механізми відтворення рослинного і тваринного світу.	Уміння аналізувати компоненти агробіоценозів, що впливають на фітосанітарний стан.	Удосконалювати грамотність та оптимальне її застосування в професійній діяльності.
8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	і- новітні терміни і особливості сучасних систем і технологій захисту і карантинних рослин; - джерела одержання потрібної інформації щодо захисту і карантину рослин.	і- аналізувати новітні досягнення у захисті і карантині рослин; - узагальнювати інформацію щодо захисту і карантину рослин в Україні.	Здійснення консультативного взаємозв'язку з науково-виробничими структурами інспекцій захисту і карантину рослин.	Відповідати за ефективне застосування заходів у захисті та карантині рослин
9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	і- сучасні фітосанітарні вимоги, правила і показники щодо ідентифікації шкідливих організмів.	і- визначати видовий склад шкідливих видів організмів і їх вплив на формування агроценозів; - аналізувати біологію та ареали шкідливих і корисних організмів.	Здійснення консультативного взаємозв'язку щодо оцінювання змін фітосанітарного стану агробіоценозів.	Удосконалювати моніторинг проведення якісного та кількісного визначення фітосанітарного стану агробіоценозів.
10. Здатність працювати в команді.	і- специфічні методи вироблення колективних рішень; - особливості інтенсивного співробітництва із господарствами усіх форм власності.	і- застосовувати групові норми згуртованості колективу; - розвивати високоефективні життєві цінності.	Уміння сприяти соціально-психологічній атмосфері.	Удосконалювати відпрацьовані комунікативні зв'язки.

<p>11. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>	<p>- поточні та перспективні угоди України щодо співробітництва з країнами ЄС та світу у захисті і карантині рослин.</p>	<p>- здійснювати міжнародну діяльність у національних інтересах України.</p>	<p>Міжнародне термінологічне порозуміння між фахівцями із захисту і карантину рослин.</p>	<p>Обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію у міжнародній діяльності.</p>
<p>12. Навички здійснення безпечної діяльності</p>	<p>- приведення у відповідність до стандартів ЄС регламентів і технологій застосування засобів захисту рослин.</p>	<p>- проводити моніторинг комплексних порогів шкідливості фітофагів, збудників хвороб і бур'янів; - визначати кількісні показники змін структур шкідливих організмів у часі і просторі.</p>	<p>Застосовувати методики моделювання розвитку і розмноження шкідливих організмів за предикторами глобальних змін клімату і технологій.</p>	<p>Дотримуватися регламенту і вимог міжнародного фітосанітарного законодавства та національної нормативної бази для безпечної виробничої діяльності.</p>
<p>13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p>- вільний вибір методів та засобів навчання в межах затвердженого навчального плану.</p>	<p>- забезпечувати високий професійний рівень</p>	<p>Дотримуватися норм етики, моралі. Поважати права і гідність інших осіб</p>	<p>Особиста відповідальність за створення належних умов праці та медичного обслуговування</p>

<p>14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>- користуватися науковою, культурною, виробничою, спортивною, оздоровчою спадщиною суспільства</p>	<p>- обирати навчальні дисципліни за спеціальністю та брати участь у науково-дослідній роботі</p>	<p>Доступ до локальних і корпоративних комп'ютерних мереж, мережі Інтернет та автоматизованих баз даних</p>	<p>Відповідальність за професійно-практичну підготовку</p>
---	---	---	---	--

Спеціальні (фахові) компетентності

<p>1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами.</p>	<p>- особливості розвитку, розмноження та поширення шкідливих організмів в агробіоценозах; - анатомію, морфологію, біологію, екологію, ареали шкідливих організмів у рослинництві.</p>	<p>- ідентифікувати шкідливі організми; - спостерігати за розвитком і розмноженням шкідливих організмів в агробіоценозах.</p>	<p>Уміння визначати стадії розвитку та морфобіологічні показники шкідливих організмів у агробіоценозах.</p>	<p>Розуміти та складати структури шкідливих видів організмів.</p>
---	--	---	---	---

<p>2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання фітосанітарних заходів у процесі їх виробництва, зберігання, транспортування, реалізації під час експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.</p>	<p>- нормативно-правові документи і положення щодо інспектування, санітарного діагностування та моніторингу появи і розвитку шкідливих організмів в агроценозах.</p>	<p>- використовувати знання для виявлення, аналізу, узагальнення та пояснення механізмів і особливостей розвитку та розмноження шкідливих організмів в Україні.</p>	<p>Застосування фітосанітарного контролю агробіоценозів під час розв'язання завдань щодо захисту та карантину рослин.</p>	<p>Обґрунтовувати особисту відповідальність за ефективністю заходів захисту та карантину рослин</p>
<p>3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.</p>	<p>- принципи і методи розробки прогнозів розвитку шкідників, хвороб рослин і бур'янів; - особливості оцінювання фітосанітарного стану агроценозів за астрономічною, гідрометеорологічною, агротехнічною інформацією.</p>	<p>- прогнозувати ступінь загрози шкідників; - прогнозувати розвиток хвороб рослин; - прогнозувати забур'яненість посівів.</p>	<p>Уміння здійснювати багаторічний, довгостроковий, короткостроковий, фенологічний прогноз шкідливості, а також прогноз активності зоофагів і патогенів.</p>	<p>Обґрунтовувати прогноз розвитку і розмноження шкідливих організмів, відповідно до фітосанітарної інформації.</p>
<p>4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.</p>	<p>- особливості розвитку і розмноження регульованих шкідливих організмів; - сучасні ареали та особливості міграції і поширення регульованих шкідливих організмів.</p>	<p>- проводити моніторинг із застосуванням відповідної нормативно-правової бази щодо оцінювання кількісних і якісних показників фітосанітарного стану агробіоценозів.</p>	<p>Уміння реалізовувати фітосанітарний контроль із підвищенням рівня організації процесу збалансованого природокористування і захистом та відновленням біорізноманіття.</p>	<p>Розуміти і розробляти технологічне оновлення та створення ефективних систем захисту і карантину рослин.</p>

<p>5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.</p>	<p>- організаційно-господарські, агротехнічні, фізико-механічні, імунологічні, біологічні, карантинні, хімічні методи захисту рослин.</p>	<p>- складати технологічні карти і календарі проведення робіт із захисту та карантину рослин від шкідників, хвороб та бур'янів за культурами.</p>	<p>Уміння визначати необхідні матеріально-технічні та фінансові ресурси, потребу в робочій силі, індивідуальних засобах під час використання робіт із захисту та карантину рослин.</p>	<p>Розуміти та розробляти високоєфективні технології захисту і карантину рослин.</p>
<p>6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.</p>	<p>- особливості формувань структур шкідливих видів організмів за різних інтенсивностей використання земельного фонду і напрямів сільськогосподарського виробництва.</p>	<p>- узагальнювати матеріали досліджень і експериментів щодо чисельності та поширення шкідливих організмів у господарствах усіх форм власності.</p>	<p>Уміти контролювати шкідливі види організмів і спрямовувати технологію комплексне розв'язання фітосанітарних економічних та екологічних проблем сільськогосподарського виробництва.</p>	<p>Розуміти головні пріоритети стратегічного планування фітосанітарного контролю шкідливих організмів з обґрунтуванням механізмів реалізації державної політики у сфері землекористування</p>
<p>7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p>	<p>- методики спостереження за появою шкідників, розвитку хвороб і поширенням бур'янів та їх чисельністю і шкідливістю.</p>	<p>- проводити візуальні спостереження, ґрунтові розкопки, використовувати приналежності та феромонне спеціальне обладнання.</p>	<p>Уміння проводити фітосанітарний моніторинг під час оцінювання фітосанітарного стану агробіоценозів.</p>	<p>Обґрунтувати фітосанітарний стан у конкретних умовах формувань ценозів</p>

<p>8. Здатність комплексно застосовувати методи для довгострокового регулювання, розвитку та поширення організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p>	<p>- залежність динаміки чисельності шкідників і поширення хвороб від сонячної активності, періодичної зміни екологічних умов та господарювання як зонами, так і по Україні.</p>	<p>- застосовувати системи обробітку ґрунту, добрив, а також строки сівби і норми висіву та біологічний метод на основі прогнозу стану популяцій, розвитку і чисельності фітофагів за обґрунтованим обсягами заходів захисту рослин.</p>	<p>Уміння аналізувати зміни видового складу домінуючих шкідливих організмів за сезонними і багаторічними динаміками чисельності.</p>	<p>Обґрунтовувати обсяги виробництва та закупівлі засобів захисту рослин.</p>
<p>9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та</p>	<p>- фактичний фітосанітарний стан культури у різні фенологічні й календарні строки; - історію розвитку поширення шкідливих організмів та дані осінніх і весняних обстежень угідь господарств.</p>	<p>- використовувати стійкі сорти та гібриди сільськогосподарських культур проти комплексу шкідливих організмів; - аналізувати інформацію про домінуючі види шкідливих організмів і ступінь їх загрози для сільськогосподарських культур.</p>	<p>Застосування хімічних та біологічних захисних заходів проти шкідників, хвороб і бур'янів.</p>	<p>Обґрунтовувати схему зональної системи захисту рослин з урахуванням виявленої чи прогнозованої чисельності шкідників, загрози виникнення епіфітотій забур'яненості полів</p>

<p>іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p>				
<p>10. Здатність організувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог.</p>	<p>- практичні заходи щодо реалізації державної політики фітосанітарного і природоохоронного законодавства.</p>	<p>- організувати роботи щодо екологізації технологій захисту і карантину рослин.</p>	<p>Уміння забезпечувати дотримання санітарно-гігієнічних правил та гарантувати екологічну безпеку.</p>	<p>Забезпечувати пріоритети захисту і карантину рослин, гарантувати екологічну безпеку та охорону довкілля.</p>

технології у професійній діяльності.																	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.	реагування	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7. Скласти технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.	характеристика системи цінностей		+	+		+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин.	імітація	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.	маніпуляція	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.	досягнення рівня точності	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.	поєднання	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12. Дотримуватися вимог охорони праці, оцінювати небезпечні ситуації, які виникають під час виконання робіт із захисту рослин. Орієнтуватися в наданні медичної допомоги при виникненні непередбачуваних ситуацій.	натуралізація	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 13. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.								+																	+	+			

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними
компонентами освітньо-професійної програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16
ОК 1	*		*										*	*	*	
ОК 2	*		*											*	*	
ОК 3	*		*										*		*	*
ОК 4	*									*			*		*	*
ОК 5	*							*		*	*		*		*	
ОК 6	*											*				
ОК 7				*		*		*								
ОК 8				*	*											*
ОК 9				*	*											*
ОК 10				*												
ОК 11		*		*		*				*		*				
ОК 12		*		*		*				*		*				
ОК 13				*		*				*				*		*
ОК 14				*		*								*		
ОК 15				*	*	*	*	*		*						
ОК 16								*		*		*		*		
ОК 17						*		*						*		*
ОК 18							*	*				*				
ОК 19				*				*						*		*
ОК 20				*		*	*		*	*	*		*			
ОК 21				*		*								*		
ОК 22							*	*	*		*					
ОК 23							*	*			*	*				
ОК 24				*	*			*								
ОК 25				*		*			*	*	*		*			
ОК 26						*	*		*					*		
ОК 27				*		*		*		*				*		
ОК 28				*		*		*		*				*		
ОК 29					*	*	*	*	*	*						
ОК 30					*	*	*	*	*	*						
ОК 31				*		*		*		*						
ОК 32				*	*					*					*	*
ОК 33						*			*					*		*
ОК 34					*	*	*	*	*							
ОК 35						*	*	*	*	*	*					*

OK 36						*	*	*	*	*	*					*
OK 37										*	*			*		
OK 38	*							*		*			*			
OK 39								*			*	*				
OK 40	*	*				*					*	*		*	*	
OK 41		*	*		*		*	*	*			*		*		